

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 16.11.2007
KOM(2007) 716 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA

parengta pagal 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos pamatinio sprendimo dėl kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija 12 straipsnį

TURINYS

1.	ĮŽANGA	3
1.1.	Pagrindas	3
2.	VERTINIMO METODAS IR KRITERIJAI	3
2.1.	Pamatiniai sprendimai pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktą.....	3
2.2.	Vertinimo kriterijai.....	3
3.	VERTINIMAS	4
4.	Išvados.....	8

1. IŽANGA

1.1. Pagrindas

Pagal 2003 m. gruodžio 22 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2004/68/TVR dėl kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija (toliau – pamatinis sprendimas) 12 straipsnio 2 dalį Komisija turi pateikti rašytinę ataskaitą apie priemones, kurių valstybės narės ėmėsi siekdamos įgyvendinti pamatinį sprendimą¹.

Pagal šio straipsnio 1 dalį valstybės narės privalo imtis būtinų priemonių, kad iki 2006 m. sausio 20 d. įgyvendintų pamatinio sprendimo nuostatas. Remiantis šio straipsnio 2 dalimi, iki tos pačios datos valstybės narės turėtų pateikti Tarybos Generaliniam sekretariatui ir Komisijai nuostatų, kuriomis iš šio pamatinio sprendimo kylantys įsipareigojimai perkeliama į jų nacionalinę teisę, tekstus. Iki 2008 m. sausio 20 d. Taryba, remdamasi šia informacija ir rašytine Komisijos ataskaita, turėtų patikrinti, kiek valstybės narės laikosi šio pamatinio sprendimo nuostatų.

Todėl šios ataskaitos vertė daugiausiai priklauso nuo informacijos, kurią Komisija gavo iš valstybių narių. Iki 2006 m. sausio mėn. tik dvi valstybės narės (Belgija ir Austrija) pranešė Komisijai apie priemones, kurių ėmėsi pamatiniam sprendimui įgyvendinti. 2006 m. birželio 8 d. valstybėms narėms išsiųstu raštu Komisija priminė, kad jos privalo pateikti atitinkamą informaciją. Iki 2007 m. balandžio mėn. pabaigos Komisija nebuvo gavusi jokios informacijos iš trijų valstybių narių – Graikijos, Portugalijos ir Maltos.

2. VERTINIMO METODAS IR KRITERIJAI

2.1. Pamatiniai sprendimai pagal Europos Sąjungos sutarties 34 straipsnio 2 dalies b punktą

Šis pamatinis sprendimas grindžiamas Europos Sąjungos sutartimi (ESS), ypač jos 29 straipsniu, 31 straipsnio e punktu ir 34 straipsnio 2 dalies b punktu.

Geriausiai pamatinius sprendimus galima palyginti su tokia teisine priemone kaip direktyva². Šios abi priemonės yra privalomos valstybėms narėms rezultatu, kuriuos reikia pasiekti, atžvilgiu, bet palieka nacionalinėms valdžios institucijoms galimybę pasirinkti jų įgyvendinimo formą ir būdus. Tačiau pamatiniai sprendimai neturi tiesioginio poveikio, o Komisija negali imtis teisinių veiksmų Teisingumo Teisme, siekdama užtikrinti pamatinio sprendimo perkėlimą į nacionalinę teisę. Vis dėlto, kilus bet kokiam ginčui tarp valstybių narių, Teisingumo Teismas gali priimti sprendimą dėl pamatinio sprendimo aiškinimo arba taikymo (įskaitant perkėlimą į nacionalinę teisę). Norint pasinaudoti šia teisine galimybe reikia remtis patikimais faktais, kuriuos Komisijos ataskaita gali padėti nustatyti.

2.2. Vertinimo kriterijai

Siekiant objektyviai įvertinti, ar valstybė narė yra visiškai įgyvendinusi tam tikrą pamatinį sprendimą, buvo sukurti kai kurie bendro pobūdžio direktyvoms skirti kriterijai, kurie *mutatis mutandis* turėtų būti taikomi pamatiniams sprendimams:

---

¹ OL L 13/44 – 2004 m. sausio 20 d.

² EB sutarties 249 straipsnis.

1. rezultatų, kuriuos reikia pasiekti, įgyvendinimo forma ir būdai turi būti pasirenkami taip, kad būtų užtikrintas veiksmingas direktyvos veikimas atsižvelgiant į jos tikslus³;
2. kiekviena valstybė narė privalo įgyvendinti direktyvas laikydamosi aiškumo ir teisinio tikrumo reikalavimų ir direktyvos nuostatas perkelti į privalomas nacionalinės teisės nuostatas⁴;
3. perkeltiant direktyvą į nacionalinę teisę nebūtina, kad tekstas būtų suformuluotas tiksliai tais pačiais žodžiais. Todėl, pavyzdžiui, tinkamų ir jau galiojančių nacionalinių priemonių gali pakakti, jei pakankamai aiškiai ir tiksliai užtikrinamas visiškas direktyvos įgyvendinimas⁵;
4. direktyvos turi būti įgyvendintos per jose nustatytą laiką.⁶

Ši ataskaita, jeigu įmanoma, grindžiama pirmiau minėtais kriterijais.

3. VERTINIMAS

Seksualinis vaikų išnaudojimas ir vaikų pornografija yra sunkus žmogaus teisių pažeidimas. Šiuo pamatiniu sprendimu siekiama papildyti Tarybos jau priimtas kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija priemones⁷.

Pamatiniu sprendimu derinami valstybių narių įstatymai kovos su seksualiniu vaikų išnaudojimu ir vaikų pornografija srityje. Todėl pamatiniu sprendimu Europos lygiu sukuriama bendra nuostatų sistema siekiant spręsti pripažinimo nusikalstama veika, bausmių ir kitų sankcijų, sunkinančių aplinkybių, jurisdikcijos, patraukimo baudžiamojon atsakomybėn, nukentėjusiųjų apsaugos ir pagalbos jiems klausimus. Valstybių narių teisės sistemos gali labai skirtis, o teisės sąvokas ir formuluotes daugeliu atveju sunku palyginti.

Nors gali ir turi būti aptariamas kiekvienas pamatinio sprendimo straipsnis, jų negalima vertinti atsietai. Jeigu straipsnis ar jo dalis įgyvendinami iš dalies arba neįgyvendinami, tai turės neigiamo poveikio susijusioms nuostatom, kurios, vertinant atskirai, gali atrodyti atitinkančios pamatinio sprendimo reikalavimus. Vertinant kiek įmanoma turi būti atsižvelgiama į bendrą valstybių narių baudžiamosios teisės kontekstą.

Tačiau Komisijos gauta informacija labai skiriasi, ypač savo išsamumu. Ne visos valstybės narės išsiuntė Komisijai visus atitinkamus savo įgyvendinimo nuostatų tekstus. Komisija negavo jokios informacijos iš Graikijos, Maltos ir Portugalijos. Gibraltaras neperkėlė pamatiniame sprendime įtvirtintų priemonių, tačiau priiminėja teisės aktus, leidžiančius tai padaryti.

---

³ Žr. atitinkamą su direktyvų įgyvendinimu susijusių teismų praktiką: Sprendimą *Royer*, 48/75, Rink. 1976, p. 497–518.

⁴ Žr. atitinkamą su direktyvų įgyvendinimu susijusių teismų praktiką: Sprendimą *Komisija prieš Belgiją*, 239/85, Rink. 1986, p. 3645–3659. Taip pat žr. Sprendimą *Komisija prieš Italiją*, 300/81, Rink. 1983, p. 449–456.

⁵ Žr. atitinkamą su direktyvų įgyvendinimu susijusių teismų praktiką, pvz., Sprendimą *Komisija prieš Vokietiją*, 29/84, Rink. 1985, p. 1661–1673.

⁶ Žr. pagrindinę su direktyvų įgyvendinimu susijusių teismų praktiką, pavyzdžiui: Sprendimą *Komisija prieš Italiją*, 52/75, Rink. 1976, p. 277–284. Bendrą informaciją galima rasti Komisijos metinėse ataskaitose apie Bendrijos teisės taikymo stebėjimo rezultatus, pvz., COM (2001) 309 galutinis.

⁷ OL L 322, 1996 12 12, p. 7; OL L 342, 1996 12 31, p. 4; OL L 191, 1998 7 7, p. 4. OL L 105, 1996 4 27, p. 1; OL L 191, 1998 7 7, p. 1; OL L 33, 1999 2 6, p. 1; OL L 34, 2000 2 9, p. 1.

1 straipsnis. Apibrėžtis

1 straipsnio a punkte pateikiamos keleto pamatiniame sprendime vartojamų terminų apibrėžtys ir reikšmės. Svarbus klausimas yra sąvokos „vaikas“, reiškiančios jaunesnį nei 18 metų asmenį, apibrėžtis. Aštuoniolikos metų amžiaus riba taip pat atitinka 1989 m. lapkričio 20 d. JT Vaiko teisių konvencijos nuostatas. Iš esmės vienas iš pagrindinių pamatinio sprendimo tikslų – valstybių narių teisės aktuose suvienodinti vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir vaikų pornografijos lygį.

Kitas klausimas – lytinės pilnametystės amžius, kuris valstybių narių teisėje svyruoja nuo 13 metų Ispanijoje iki 17 metų Airijoje (Airijoje – 17 metų, Austrijoje – 14 metų, Belgijoje – 16 metų, Čekijoje – 15 metų, Danijoje – 15 metų, Estijoje – 14 metų, Ispanijoje – 13 metų, Italijoje – 14 metų, Jungtinėje Karalystėje – 16 metų, Latvijoje – 16 metų, Lenkijoje – 15 metų, Lietuvoje – 14 metų, Liuksemburge – 16 metų, Nyderlanduose – 16 metų, Prancūzijoje – 15 metų, Slovakijoje – 15 metų, Slovėnijoje – 15 metų, Suomijoje – 16 metų, Švedijoje – 15 metų, Vengrijoje – 14 metų, Vokietijoje – 16 metų).

Lytinės pilnametystės amžius yra labai svarbus pareigos taikyti baudžiamąją atsakomybę už vaikų pornografiją, apibrėžtą 1 straipsnio b punkte, požiūriu.

Paprastai neleidžiama rodyti vaikų, atliekančių atvirus lytinius veiksmus, jeigu jiems dar nėra 18 metų. Tačiau 3 straipsnis tik tam tikrais konkrečiais atvejais leidžia netaikyti baudžiamosios atsakomybės už veiksmus, susijusius su vaikų pornografija, kai vaikai yra pasiekę lytinės pilnametystės amžių. Taigi pamatinis sprendimas užtikrina aukštą visų jaunesnių nei 18 metų vaikų apsaugos nuo išnaudojimo vaikų pornografijos srityje lygį ir tik vaikų, kurių amžius svyruoja nuo lytinės pilnametystės iki 18 metų, atžvilgiu numato keleto išimčių.

Iš tikrųjų kiekvienoje valstybėje narėje apsaugos lygis skiriasi atsižvelgiant į skirtingą lytinės pilnametystės amžių. Vis dėlto lytinės pilnametystės amžiaus, kuris yra susijęs su kitais klausimais, kaip antai santuokinis amžius, suderinimas vis dar nėra įvardijamas kaip tikslas.

1 straipsnio b punkte vaikų pornografija apibrėžiama kaip pornografinė medžiaga, kurioje vaizdžiai parodomas arba vaizduojamas realus vaikas, dalyvaujantis lytiniuose veiksmuose, arba asmuo, atrodantis kaip vaikas, arba tikroviški neegzistuojančio vaiko vaizdai. Vaizdinio rodymo sąvoka turi būti aiškinama kaip apimanti neišryškintas juostas ir vaizdajuostas, kompiuterio kietajame diske ar elektroninėse laikmenose saugomus duomenis, kuriuos galima konvertuoti į vaizdus. Daugelis valstybių narių priėmė teisės aktus, kurie atitinka pamatinio sprendimo 1 straipsnio b punkte pateiktą vaikų pornografijos apibrėžtį. Čekijoje, Estijoje, Ispanijoje, Latvijoje, Lenkijoje, Lietuvoje, Liuksemburge ir Švedijoje nėra išsamios vaikų pornografijos apibrėžties.

Dėl c punkto (kompiuterinės sistemos apibrėžtis) Čekija, Lenkija ir Lietuva nėra pateikusias atitinkamų dokumentų, leidžiančių tinkamai įvertinti, ar jis buvo įgyvendintas.

Šio straipsnio d punkte apibrėžiama „juridinio asmens“ sąvoka. Juridinio asmens apibrėžtis paimta iš Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos antrojo protokolo.

2 straipsnis. Su seksualiniu vaikų išnaudojimu susiję nusikaltimai

Priimdama pamatinį sprendimą, Taryba suvokė būtinybę tokius sunkius nusikaltimus, kaip, pavyzdžiui, seksualinį vaikų išnaudojimą arba vaikų pornografiją, vertinti vadovaujantis kompleksiniu požiūriu, kuris apimtų materialinę baudžiamąją teisę, įskaitant veiksmingas, proporcingas ir atgrasomas sankcijas, ir kuo platesnį teisminį bendradarbiavimą.

Šiuo klausimu valstybės narės pateikė Komisijai informacijos, kuri atspindi platų kaltininkui taikomų teisinių priemonių spektrą. Čekijos, Latvijos, Prancūzijos, Slovakijos, Suomijos ir Vengrijos galiojantys teisės aktai reglamentuoja visus pamatinio sprendimo 2 straipsnyje išvardytus punktus, tačiau būtų naudinga gauti išsamesnės informacijos. Kaip jau buvo minėta, Komisija daugiausia dirba su verstais dokumentais, todėl kai kas gali būti neteisingai suprasta.

Be to, gali labai skirtis valstybių narių teisinės sistemos. Todėl teisės sąvokas ne visada galima palyginti.

Vis dėlto bendra nacionalinės teisės aktų apžvalga rodo, kad valstybių narių taikomos nuostatos iš esmės atitinka pamatinio sprendimo reikalavimus, ypač pareigą taikyti baudžiamąją atsakomybę už vaiko vertimą arba verbavimą užsiimti prostitucija arba dalyvauti pornografiniuose renginiuose, taip pat lytinius santykius su vaiku už atlygį, panaudojus prievartą arba piktnaudžiaujant pripažinta valdžios arba įtakos vaikui padėtimi.

3 straipsnis. Su vaikų pornografija susiję nusikaltimai

Šiuo straipsniu suderinami nusikaltimai, susiję su vaikų pornografija, kuriems priskiriama vaikų pornografijos gamyba, platinimas, skleidimas arba perdavimas, įsigijimas arba turėjimas, tiekimas arba sąlygų ja naudotis sudarymas.

3 straipsnio 2 dalyje numatytos kelios pareigos taikyti baudžiamąją atsakomybę išimties, kai asmuo, atrodantis kaip vaikas, iš tikrųjų buvo 18 metų amžiaus, kai vaikų pornografiją sudaro tikroviški neegzistuojančio vaiko vaizdai ir kai ji buvo sukurta arba turima privačiam naudojimui. Tokiais atvejais baudžiamoji atsakomybė netaikoma dėl to, kad vaikas nėra įtrauktas į pornografinės medžiagos gamybą.

Kita, pirmiau minėta išimtis taikoma tada, kai kuriami ir turimi vaikų, pasiekusių lytinės pilnametystės amžių, vaizdai, kai pornografiniai vaizdai buvo pagaminti arba turimi vaiko sutikimu ir tik privačiam naudojimui. Tačiau šiuo atveju sutikimas nepripažįstamas galiojančiu, jei jis buvo išgautas piktnaudžiaujant, pavyzdžiui, vyresniu amžiumi, branda, padėtimi, statusu, patirtimi arba nukentėjusiojo priklausomybe. Šioje nuostatoje įtvirtinamas ribojimas taikyti baudžiamąją atsakomybę už vaikų, kurių amžius svyruoja nuo lytinės pilnametystės iki 18 metų, pornografiją, kai vaikas iš tikrųjų yra davęs sutikimą kurti pornografinę medžiagą ir naudoti ją privatiems tikslams.

Atrodo, kad nacionalinės teisės aktai atitinka būtinuosius baudžiamosios atsakomybės taikymo už vaikų pornografiją reikalavimus, tačiau apskritai trūksta informacijos apie 3 straipsnio 2 dalies išimtis. Išsamią informaciją Komisija gavo tik iš Danijos, Italijos, Kipro, Lietuvos, Vengrijos ir Vokietijos. Todėl neįmanoma įvertinti faktinio vaikų, vyresnių nei lytinės pilnametystės amžius, apsaugos lygio, kadangi šis klausimas ypač opus tose šalyse, kuriose lytinės pilnametystės amžius yra mažesnis nei 16 metų.

4 straipsnis. Kurstymas, prisidėjimas, privedimas ir kėsinimasis

Komisijai pateiktoje informacijoje dauguma valstybių narių nurodė bendrąsias nuostatas, reguliuojančias bendrininkavimą ir kėsinimąsi padaryti nusikaltimus, kaip numatyta jų baudžiamosios teisės sistemose. Bendrosios normos taip pat taikomos mažamečių atžvilgiu padarytiems nusikaltimams, t. y. seksualiniam išnaudojimui ir su vaikų pornografija susijusiems nusikaltimams.

5 straipsnis. Bausmės ir sunkinančios aplinkybės

Šis straipsnis yra viena iš kertinių pamatinio sprendimo nuostatų. Iš šio straipsnio 1 dalies iš esmės išplaukia, kad už pamatinio sprendimo 2, 3 ir 4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus visada turėtų būti baudžiama maksimalia laisvės atėmimo bausme nuo mažiausiai vienerių iki trejų metų. Šia nuostata siekiama užtikrinti minimalų kaltininkams taikomų bausmių suderinimo lygį. Atrodo, kad visos valstybės narės atitinka pamatinio sprendimo reikalavimus. Iš Estijos, Ispanijos, Liuksemburgo ir Slovėnijos pateiktų dokumentų Komisija negalėjo susidaryti aiškaus vaizdo apie teisės sistemą, įgyvendinančią pamatinio sprendimo 5 straipsnio 3 dalies reikalavimus.

6 ir 7 straipsniai. Juridinių asmenų atsakomybė ir jiems taikomos sankcijos

Pamatinio sprendimu įtvirtinama ne tik fizinių, bet ir juridinių asmenų atsakomybės sąvoka. Juridiniai asmenys bus traukiami atsakomybėn už nusikaltimus, kuriuos jų naudai, veikdamas individualiai arba kaip juridinio asmens organo dalis, padarė bet kuris asmuo arba, pavyzdžiui, sprendžiamąją galią turintis asmuo. Nereikalaujama, kad juridinių asmenų atsakomybė būtų vien baudžiamojo pobūdžio. Juridiniams asmenims taikomos sankcijos turėtų būti „veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios“. Apskritai, sprendžiant pagal Komisijai pateiktą informaciją apie nacionalines sistemas, daugumos valstybių narių teisės aktai numato galimybę juridiniams asmenims skirti sankcijas, bent jau taikant administracines priemones. Pamatinio sprendimo 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad, kalbant apie sankcijas juridiniams asmenims, galioja minimali pareiga skirti baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas. Administracinių ir baudžiamųjų priemonių požiūriu 6 ir 7 straipsniai iš esmės buvo įgyvendinti.

8 straipsnis. Jurisdikcija ir baudžiamasis persekiojimas

Pamatinio sprendimo 8 straipsnyje yra numatyti atvejai, kada valstybės narės yra įpareigosios nustatyti savo jurisdikciją 2, 3 ir 4 straipsniuose nurodytiems nusikaltimams. Pagrindinė taisyklė yra grindžiama teritoriškumo principu, pagal kurį kiekviena valstybė narė privalo nustatyti savo jurisdikciją nusikaltimams, kurie arba kurių dalis buvo padaryti jos teritorijoje. 8 straipsnio 3 dalis buvo pakeista Sprendimu dėl Europos arešto orderio⁸. Valstybės narės atitinka pamatinio sprendimo 8 straipsnio 1 dalies a punkte įtvirtinto teritoriškumo principo reikalavimus.

8 straipsnio 1 dalies b punkte nustatyta ekstrateritorinės jurisdikcijos taisyklė, kai kaltininkas yra vienas iš atitinkamos valstybės piliečių. Ši nuostata ypač svarbi siekiant užtikrinti veiksmingą vadinamojo sekso turizmo, kai užsienyje padaromi seksualinio vaikų išnaudojimo veiksmai, baudžiamąjį persekiojimą. Iš esmės valstybės narės turėtų užtikrinti vienodą vaikų apsaugos lygį, nesvarbu, ar jie gyvena vienoje ar kitoje valstybėje. Atsižvelgiant į skirtingus teisės sistemų reikalavimus, 8 straipsnio 1 dalies b punktu valstybėms narėms numatoma galimybė netaikyti arba tik tam tikrais konkrečiais atvejais ar esant ypatingoms aplinkybėms taikyti jurisdikcijos taisykles, kai nusikaltimas buvo padarytas už teritorijos ribų. Tačiau valstybės narės nepateikė pakankamai informacijos apie ekstrateritorinę jurisdikciją, kuria remiantis būtų galima įvertinti, kiek toli jos pažengė įgyvendindamos šią taisyklę.

---

⁸ 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos. OL L 190, 2002 7 18.

9 straipsnis. Nukentėjusiųjų apsauga ir pagalba jiems

9 straipsnyje reglamentuojami trys skirtingi klausimai. 1 dalyje nurodoma, kad nusikaltimų, kuriems taikomas šis pamatinis sprendimas, tyrimas arba baudžiamasis persekiojimas neturi priklausyti nuo to, ar nuo nusikaltimo nukentėjęs asmuo yra pateikęs pareiškimą arba kaltinimą, kai taikoma ekstrateritorinės jurisdikcijos taisyklė. Apskritai, valstybių narių teisės aktai atitinka šią pareigą.

9 straipsnio 2 dalyje numatoma, kad nuo seksualinio išnaudojimo nukentėję vaikai laikomi ypač pažeidžiamais, kaip nurodoma 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose⁹. Valstybių narių Komisijai pateikta informacija yra fragmentinė ir neišsami, todėl negalima atlikti visapusės analizės. Danija, Italija, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai, Slovakija, Švedija ir Vokietija patenkinamai įvykdė pamatinio sprendimo reikalavimus. Nauji 2007 m. priimti Kipro teisės aktai įtvirtina išsamius pripažinimo, perdavimo tarnyboms ir nukentėjusiųjų apsaugos pagrindus, kurie visiškai atitinka 2001 m. kovo 15 d. Pamatinio sprendimo 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose 13 straipsnio reikalavimus seksualiai išnaudojamų vaikų atžvilgiu.

9 straipsnio 3 dalimi valstybės narės įpareigojamos užtikrinti specialią nukentėjusiųjų šeimų apsaugą ir pagalbą joms, atsižvelgiant į 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose 4 straipsnį. Austrija, Estija, Jungtinė Karalystė, Latvija, Švedija ir Vokietija pateikė Komisijai informaciją, patvirtinančią, kad jos atitinka pamatinio sprendimo reikalavimus. Kitos valstybės narės šiuo klausimu nepateikė jokios informacijos.

4. IŠVADOS

Ne visos valstybės narės laiku pateikė Komisijai visus svarbius savo įgyvendinimo nuostatų tekstus. Todėl kai kuriais atvejais ataskaitoje pateikti vertinimai ir išvados gali būti grindžiami neišsamia informacija.

Remiantis pateikta informacija galima tvirtinti, kad beveik visos valstybės narės įvykdė Tarybos pamatiniame sprendime nustatytus reikalavimus, nes jau turėjo galiojančius nacionalinės teisės aktus arba įgyvendino naujus atitinkamus teisės aktus. Apskritai, valstybių narių teisės aktai užtikrina aukštą vaikų apsaugos nuo seksualinio išnaudojimo ir tvirkinamųjų veiksmų lygį ir numato tinkamą sankcijų griežtumo laipsnį. Kalbant apie vaikų pornografiją, iš esmės išpildomi baudžiamosios atsakomybės už pornografinės medžiagos gamybą, į kurią įtraukiami vaikai, reikalavimai, tačiau neįmanoma tiksliai įvertinti baudžiamosios atsakomybės netaikymo už vaikų pornografiją, į kurią įtraukiami vaikai nuo lytinės pilnametystės amžiaus iki 18 metų, atvejų gausos.

Jei Tarybos pamatinis sprendimas nebuvo perkeltas į nacionalinės teisės nuostatas, Komisija ragina atitinkamas valstybes nares kuo greičiau ištaisyti šią padėtį priimant pamatinį sprendimą įgyvendinančius teisės aktus. Tačiau, įgyvendinus Tarybos pamatinį sprendimą, šiuo metu valstybėse narėse iš esmės jau galioja specialiosios baudžiamosios teisės normos, kuriomis baudžiama už seksualinį vaikų išnaudojimą ir vaikų pornografiją ir kuriomis numatomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasomosios baudsmės.

---

⁹ 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose. OL L 82, 2001 3 22.

Kaip, be kita ko, nurodyta 2006 m. gegužės 2 d. Komisijos priimtoje Pamatinio sprendimo 2002/629 dėl kovos su prekyba žmonėmis įgyvendinimo ataskaitoje, sunku nuodugnai įvertinti teisės aktus, susijusius su ypač pažeidžiamais nukentėjusiais, nes valstybės narės pateikė nepakankamai informacijos. Nepaprastai svarbu palankiai vertinti nukentėjusiuosius baudžiamosiose bylose, taip pat užtikrinti tinkamą socialinės pagalbos nukentėjusiesiems lygį nagrinėjant baudžiamąsias bylas ir jas užbaigus, kad būtų galima užkirsti kelią antrinei viktimizacijai ir užtikrinti veiksmingą baudžiamąjį persekiojimą. Todėl Komisija ragina valstybes nares iš naujo kruopščiai peržiūrėti savo teisės aktus, siekiant toliau stiprinti socialinę apsaugą ir užtikrinti visapusę pagarbą nukentėjusių vaikų teisėms.

Turint galvoje pastarojo meto naujoves visų pirma elektroninės komunikacijos technologijų srityje, iškilo nauji klausimai, pavyzdžiui, apgaulingas pažinčių su vaikais užmezgimas internete siekiant neteisėtų tikslų (angl. *grooming*). Kartu specializuotos teisėsaugos institucijos kuria naujus veiksmingo tokių baudžiamųjų veikų išaiškinimo ir nukentėjusių vaikų nustatymo metodus. Atsižvelgdama į šios diskusijos rezultatus, Komisija turėtų įvertinti būtinybę atnaujinti ir sugriežtinti šį pamatinį sprendimą dėl vaikų išnaudojimo ir susijusių baudžiamųjų veikų, ypač veikų, padarytų naudojant elektroninės komunikacijos tinklus ir informacines sistemas, atžvilgiu.